

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету технологій
і дизайну

Тетяна ІВАНІШЕНА

08 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Філософія науки

Назва дисципліни

Галузь знань – 18 Виробництво та технології

Спеціальність – 182 Технології легкої промисловості

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Освітньо-наукова програма – Технології легкої промисловості

Обсяг дисципліни – 4 кредитів ЄКТС, *Шифр дисципліни* – ОЗП.01

Мова навчання – українська

Статус дисципліни: обов'язкова (загальної підготовки)

Факультет – Технології і дизайну

Кафедра – Технології і конструювання швейних виробів

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проект	Контрольна робота	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття					Самостійна робота, в т.ч. ІРС			Залік	Іспит
			Кредити ЕКТС	Години	Разом	Лекцій	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
Д	1	1	4	120	51	17	-	-	34	69	-	-	-	+

Робоча програма складена на основі освітньо-наукової програми «Технології легкої промисловості» за спеціальністю 182 «Технології легкої промисловості»

Робоча програма складена д-р філос. наук, професор **Наталія ПЕТРУК**
Підпис(и) автора(ів) Науковий ступінь, вчене звання, ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора(ів)

Схвалена на засіданні кафедри філософії та соціально-гуманітарних наук

Протокол від 28.08 2024 № 1. Зав. кафедри **Наталія ПЕТРУК**
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету технологій та дизайну

Голова вченої ради факультету **Тетяна ІВАНІШЕНА**
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

2) Лист погодження

Посада	Назва освітньої програми	Підпис	Ініціали, прізвище	
	Гарант	Освітньо-наукова програма «Технології легкої промисловості» за спеціальністю – 182 «Технології легкої промисловості»		Оксана ЗАХАРКЕВИЧ

3) Пояснювальна записка

Філософія науки – це дисципліна, вивчення якої спрямовано на розуміння науки як особливої форми людської діяльності, культурного та соціального феномена. Знання основних проблем, тенденцій розвитку науки та наукового пізнання є необхідним при вирішенні важливих дослідницьких завдань. Вивчення курсу «Філософія науки» обумовлюється потребою теоретичної, філософської підготовки майбутніх докторів філософії з технології легкої промисловості до наукової діяльності, розвитку їх інтелектуального потенціалу, необхідністю дотримання вимог методології наукового дослідження, здійснення наукового пошуку з урахуванням значимості соціокультурних норм та людських цінностей, виконання завдань інноваційного характеру. Особлива увага при вивченні курсу приділяється трансформаціям науки і наукового пізнання в сучасному світі й впливу їх на переосмислення знань у сфері технологій легкої промисловості.

Пререквізити – вихідна.

Кореквізити – інформаційно-інноваційні технології наукових досліджень в легкій промисловості; методологія розробки інноваційних технологій в легкій промисловості; управління науковими проектами.

Відповідно до **Стандарту вищої освіти** із зазначеної спеціальності та освітньо-наукової програми дисципліна сприяє забезпеченню:

компетентностей: ІК. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері легкої промисловості, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики, здійснювати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення; застосовувати сучасні методології наукової та науковопедагогічної діяльності. **ЗК1.** Здатність розробляти проекти та управляти ними. **ЗК3.** Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності **ФК3.** Здатність застосовувати сучасні електронні інформаційні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності для моделювання технологічних процесів та прийняття оптимальних рішень у сфері виробництва та технологій легкої промисловості. **ФК5.** Здатність виявляти, ставити та розв'язувати задачі дослідницького характеру в сфері легкої промисловості; оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень;

програмних результатів навчання: ПРН2. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень (опитувань, спостережень) і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані. **ПРН3.** Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з виробництва та технологій легкої промисловості та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми. **ПРН4.** Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні інженерні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми виробництва та технологій легкої промисловості з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.

Мета дисципліни – на основі знання про науку як дослідження, соціальний інститут і феномен культури, розвивати у майбутніх фахівців інтелектуальний потенціал, здатність до розв’язання комплексних проблем у сфері технологій легкої промисловості, до генерування нових ідей, успішної професійної самореалізації в освітній та науковій сферах.

Предмет дисципліни. Наука як діяльність з виробництва знань, соціальний інститут і феномен культури, загальні тенденції формування та розвитку наукового пізнання.

Завдання дисципліни. Осмислення науки як специфічного духовного феномена; з’ясування різних аспектів взаємодії філософського і наукового знання; аналіз основних концепцій сучасної філософії науки; розуміння сутності наукового знання; дослідження генези наукового пізнання; аналіз основних епістемологічних концепцій в сучасній науці; окреслення особливостей гуманітарного пізнання, його взаємодії з технічним і природничо-науковим; вивчення основних проблем аксіології науки; формування компетентності застосовувати методологічні засади філософії науки в конкретно-науковому пізнанні, з’ясування місця сучасної науки в системі соціальних норм і загальнолюдських цінностей.

Результати навчання. Здобувач наукового ступеня доктора філософії, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *знати* закономірності впливу прийнятих рішень на функціонування соціальних, економічних та екологічних систем; *вміти* системно мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей; *вміти* ефективно працювати як індивідуально, так і в складі команди; *вміти* ефективно поєднувати теорію і практику задля вирішення конкретних наукових завдань у сфері технологій легкої промисловості з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних, державних та виробничих інтересів; *бути здатним* розвивати свій інтелектуальний потенціал з метою успішної самореалізації та здійснення інноваційної освітньої, наукової та підприємницької діяльності, відповідально ставитися до роботи та досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної та загальнолюдської етики; *оцінювати* наслідки впливу науки на розвиток суспільства; *застосовувати* категоріальний апарат філософії для аналізу поставлених наукових завдань і генерування нових ідей; *реалізовувати* в дослідженні наукову методологію; *визначати* динаміку розвитку наукового знання, переосмислювати наявні та створювати нові знання; *розуміти* соціокультурний і ціннісний контекст розвитку науки.

4) Структура залікових кредитів дисципліни

Назва теми	Кількість годин, відведених на:		
	лекції	Семінарські заняття	самостійна робота
Тема 1. Філософія науки як галузь філософського знання. Предмет філософії науки	2	4	7
Тема 2. Становлення і розвиток філософії науки	2	4	9
Тема 3. Основні теми та концепції сучасної філософії науки	2	4	8
Тема 4. Наука як предмет філософського осмислення. Наукове пізнання	2	4	7
Тема 5. Генеза наукового пізнання. Історичні етапи розвитку науки	2	4	9
Тема 6. Методологія науки. Структура наукового пізнання.	2	4	8
Тема 7. Стратегія наукового дослідження в постнекласичній науці	2	4	7
Тема 8. Гуманітарне пізнання та його особливості	2	2	7
Тема 9. Аксіологічні проблеми науки	2	4	7

Разом за семестр		18/16*	34	69
-------------------------	--	---------------	-----------	-----------

* за чисельником – 18 год, за знаменником – 16 год.

5) Програма навчальної дисципліни

5.1. Зміст лекційного курсу

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1	Тема 1. Філософія науки як галузь філософського знання. Предмет філософії науки. Зміст філософії науки. Особливості філософської рефлексії над наукою. Наукове пізнання як соціокультурний феномен. Передумови виникнення філософії науки як галузі філософського знання. Взаємодія науки і філософського знання. Основні концепції співвідношення філософії і науки. Міждисциплінарний синтез знань і розвиток філософії науки. Література: [1]; [3, с.5-19], [4, с.7-19], [5, с.1-12], [6], [7]	2
2	Тема 2. Становлення і розвиток філософії науки. Становлення філософії науки і розвиток позитивістської філософії. «Перший» позитивізм. Концепція наукового пізнання в «першому» позитивізмі. О. Конт, Г. Спенсер, Дж. С. Міль. Класифікація наук. Другий позитивізм (емпіріокритицизм) та обґрунтування фундаментальних понять і принципів наук. Неопозитивізм. Логічний позитивізм. «Віденський гурток». Неопозитивістська концепція співвідношення емпіричного і теоретичного знання. Література: [3, с.19-51], [4, с.26-61], [5, с.13-53], [6], [7]	2
3	Тема 3. Основні теми та концепції сучасної філософії науки. Критичний раціоналізм К. Поппера. Принцип фальсифікації. І. Лакатос: концепція дослідницьких програм. Філософія науки Т. Куна. Поняття парадигми. «Анархістська епістемологія» П. Фесрабенда. Проблема наступності наукових знань у сучасній філософії науки. Тематичний аналіз науки Дж. Холтона. Концепція особистісного знання М. Полані. Концепція філософії науки С. Тулміна. Література: [1]; [3, с.51-71], [2, с.53-86], [4, с. 26-62], [6], [7]	2
4	Тема 4. Наука як предмет філософського осмислення. Наукове пізнання. Феномен науки. Наука як вид пізнання і людська діяльність. Об'єкт і предмет науки. Особливості наукового пізнання. Наука як соціальне явище. Філософія як знання про науку. Сутність знання. Знання та інформація. Класифікація форм знання. Критерії науковості. Проблема демаркації в науці. Будова наукового знання. Література: [1]; [3, с.71-99], [4, с.19-26], [5, с.110-161], [6], [7]	2
5	Тема 5. Генеза науки. Історичні етапи розвитку науки. Передумови виникнення науки як соціокультурного феномена. Наукове знання в культурі Стародавньої Греції та Риму. Специфіка наукового мислення в середні віки. Світоглядне оновлення науки в добу Відродження. Класична наука і механістична картина світу. Особливості некласичної науки. Постнекласична наука, її головні риси.	2

	Література: [3, с.99-137], [4, с. 68-79], [5, с.161-191], [6], [7]	
6	Тема 6. Методологія науки. Структура наукового пізнання. Структура та елементи наукового пізнання. Рівні наукового дослідження. Емпіричний рівень пізнання. Методи емпіричного пізнання. Теоретичний рівень пізнання. Методи теоретичного пізнання. Загально-логічні методи наукового пізнання. Теоретичні засади наукового пізнання. Основні форми наукового пізнання. Проблема. Факт. Гіпотеза. Теорія. Ідея. Концепція. Література: [1]; [3, с.137-139], [5, с.196-248], [6], [7]	2
7	Тема 7. Стратегія наукового дослідження в постнекласичній науці. Постнекласична наука і формулювання нових цілей дослідження. Синергетика як нова парадигма наукового дослідження. Основні ідеї синергетики. Концепція глобального еволюціонізму і сучасна наука. Коеволюція. Антропний принцип у науці. Міждисциплінарний синтез знань і перспективи розвитку науки. Наукова раціональність у сучасній культурі. Наука і псевдонаука. Література: [1]; [3, с.179-209], [4, с.153-195], [5, с.160-180], [6], [7]	2
8	Тема 8. Гуманітарне пізнання та його особливості. Формування основ соціально-гуманітарних наук. Гуманітарні та природничі науки. Методологія гуманітарного пізнання. Культурно-антропологічний підхід у гуманітарних науках. Феноменологія і герменевтика як засади розуміння соціокультурної реальності. Гуманітарні науки в глобальному світі. Література: [1]; [3, с.209-237], [4, с.38-42], [7]	2
9	Тема 9. Аксиологічні проблеми науки. Пізнання і цінності. Співвідношення істинності та цінності. Цінність та оцінка. Взаємозв'язок наукових і соціальних цінностей як умова сучасного розвитку науки. Ціннісно-нормативні структури наукового пізнання. Ціннісні орієнтації вченого в науці. Свобода наукового пошуку і соціальна відповідність вченого. Література: [1]; [3, с.231-253], [4, с.153-200], [5, с.220-240], [6], [7]	2
Разом за семестр:		18/16*

Примітка. *Лекції плануються по 2 год. Якщо у навчальному плані в непарних семестрах запланована 1 год. аудиторних занять на тиждень, то залежно від розкладу занять фактична кількість годин становитиме 18 – по чисельнику, 16 – по знаменнику.

5.2 Зміст семінарських занять

Перелік семінарських занять для здобувачів денної форми здобуття освіти

№ теми	Тема семінарського заняття	Години
1	Філософія науки як галузь філософського знання. Предмет філософії науки. Література: [1]; [3, с.5-19], [4, с.7-19], [5, с.1-12], [6], [7]	4
2	Становлення і розвиток філософії науки. Література: [3, с.19-51], [4, с.26-61], [5, с.13-53], [6], [7]	4
3	Основні теми та концепції сучасної філософії науки. Література: [1]; [3, с.51-71], [2, с.53-86], [4, с. 26-62], [6], [7]	4

4	Наука як предмет філософського осмислення. Наукове пізнання. Література: [1]; [3, с.71-99], [4, с.19-26], [5, с.110-161], [6], [7]	4
5	Гене́за науки. Історичні етапи розвитку науки. Література: [3, с.99-137], [4, с. 68-79], [5, с.161-191], [6], [7]	4
6	Методологія науки. Структура наукового пізнання. Література: [1]; [3, с.137-139], [5, с.196-248], [6], [7]	4
7	Стратегія наукового дослідження в постнекласичній науці. Література: [1]; [3, с.179-209], [4, с.153-195], [5, с.160-180], [6], [7]	4
8	Гуманітарне пізнання та його особливості. Література: [1]; [3, с.209-237], [4, с.38-42], [7]	2
9	Аксіологічні проблеми науки. Література: [1]; [3, с.231-253], [4, с.153-200], [5, с.220-240], [6], [7]	4
Разом:		34

5.3 Зміст самостійної (у т.ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота здобувачів денної форми навчання полягає у систематичному опрацюванні лекційного матеріалу, підготовці до семінарських занять, роботі з першоджерелами, тестуванні за пройденим матеріалом, виконанні індивідуальних завдань тощо.

6) Технології та методи навчання

Процес вивчення філософії науки здійснюється на основі використання як традиційних, так і сучасних методів навчання. Лекції проводяться традиційним чином: як викладання матеріалу лектором в аудиторії, а практичні заняття - шляхом дискурсу, організації діалогу із аспірантами, проведення тест-контролів з використанням ІТ-технологій, проведення практикумів. Метою навчання є становлення філософської та інтелектуальної культури аспірантів, формування чіткої світоглядної позиції молоді людини в сучасному світі.

7) Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочим планом дисципліни. Семестровий контроль проводиться у формі іспиту. При виведенні остаточної оцінки враховуються результати поточного контролю.

Процес оцінювання підготовленості аспіранта можна розділити на етапи:

Перший етап оцінювання направлений на визначення знань інформаційного мінімуму. Якщо здобувач твердо засвоїв визначену навчальним планом суму формальних знань, то це означає, що він зуміє використати їх при вирішенні різних практичних проблем.

Перед вивченням дисципліни, як правило, проводиться вихідний контроль знань з дисциплін, що їй передують і забезпечують її. При цьому необхідно встановити рівні та критерії сформованості знань щодо змісту навчальних елементів. Такими рівнями є:

Ознайомчо-орієнтовний (ОО) – особа має орієнтовне уявлення щодо понять, які вивчаються, а також змісту основних питань, якими потрібно оперувати.

Понятійно-аналітичний (ПА) – особа має чітке уявлення про об'єкт навчання, здатна здійснювати смислове виділення, пояснення, узагальнення й систематизацію знань, чітко формулювати зміст досліджуваної проблеми.

8) Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за чотирибальною шкалою.

Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих позитивно з врахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти змінюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих її видів робіт. Здобувач, який набрав позитивний середньозважений бал за поточну роботу і не здав підсумковий контрольний захід (залік), вважається невстигаючим.

При оцінюванні знань здобувачів використовуються різні засоби контролю, зокрема: усне опитування на семестрових заняттях; засвоєння теоретичного матеріалу з тем перевіряється тестовим контролем; контроль здійснюється згідно з робочою програмою дисципліни і робочим навчальним планом.

Для семінарських занять викладач встановлює обов'язковий мінімум оцінок, які має отримати аспірант впродовж семестру, щоб виконати програму дисципліни.

Оцінювання знань здобувачів здійснюється за такими критеріями:

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Здобувач глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає, логічний виклад відповіді державною мовою (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення роботи і володіння спеціальними інструментами. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>похибки</i> .
Добре	Здобувач виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом і фаховою термінологією, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних завдань; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь здобувача будується на основі самостійного мислення. Здобувач у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно	Здобувач виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно	Здобувач виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати теоретичні знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка "незадовільно" виставляється здобувачу, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

На основі результатів поточного контролю і підсумкового контрольного заходу виставляється підсумкова семестрова оцінка. На основі аналізу контролю знань викладач удосконалює курс лекцій, звертаючи особливу увагу на ті розділи, чи теми, при вивченні яких було найбільше неточних відповідей, що у свою чергу свідчить про методичні та інші недоліки при висвітленні вказаних тем або розділів.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання здобувачів освіти у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота									Самостійна, індивідуальна робота	Семестровий контроль (іспит)
Семінарські заняття									Тестовий контроль:	0,4
1	2	3	4	5	6	7	8	9	Т 1-9	
ВК: 0,4									0,2	

Умовні позначення: Т – тема дисципліни; ВК – ваговий коефіцієнт.

Оцінювання тестових завдань

Тематичний тест для кожного аспіранта складається з двадцяти тестових завдань, кожне з яких оцінюється одним балом. Максимальна сума балів, яку може набрати аспірант, складає 20.

Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою.

Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється аспіранту, представлена у нижченаведеній таблиці.

Сума балів за тестове завдання	1–7	8-10	11-16	17-20
Оцінка	2	3	4	5

На тестування відводиться 20 хвилин. Тестування проводиться в он-лайн режимі в модульному середовищі MOODLE.

Якщо аспірант отримав негативну оцінку, то він має перездати її в установленому порядку, але обов'язково до терміну наступного контролю. У випадку, коли аспірант не виконав індивідуальний план з дисципліни у заплановані терміни без поважних причин, то під час опрацювання заборгованості при позитивній відповіді йому виставляється оцінка «задовільно».

Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС наведені у таблиці.

Іспит виставляється, якщо середньозважений бал, який отримав аспірант з дисципліни, знаходиться в межах від 3,00 до 5,00 балів. При цьому за вітчизняною шкалою ставиться «зараховано», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній аспірантом кількості балів.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Інституційна оцінка, критерії оцінювання		
A	4,75–5,00	5	Зараховано	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок
B	4,25–4,74	4		Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4		Добре – в загальному правильна відповідь з двома-

				трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2	Незараховано	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2		Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

9) Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Філософія науки як галузь філософського знання.
2. Предмет і зміст філософії науки.
3. Взаємодія наукового і філософського знання.
4. Історія становлення філософії науки.
5. Основні етапи розвитку філософії науки.
6. Позитивізм О. Конта, Г. Спенсера, Дж. С. Мілля («перший» позитивізм). Концепція наукового пізнання в «першому» позитивізмі.
7. Емпіріокритицизм (другий позитивізм). Проблема обґрунтування понять і принципів науки.
8. Неопозитивістська методологія наукового пізнання. Принцип верифікації.
9. Критичний раціоналізм К. Поппера. Принцип фальсифікації.
10. Розвиток філософії науки в другій половині XX ст.
11. Концепція історичної динаміки науки Т. Куна. Поняття парадигми.
12. Концепція дослідницьких програм І. Лакатоса.
13. «Анархістська епістемологія» П. Фесрабенда.
14. Проблема наступності наукових знань (Дж. Холтон, М. Полані, С. Тулмін).
15. Постнекласична наука як прояв постмодерну.
16. Сутність пізнання: пізнання як відображення.
17. Специфіка філософського підходу до наукового пізнання. Гносеологія і епістемологія.
18. Сутність знання. Знання та інформація.
19. Класифікація форм знання. Наукове знання.
20. Структура емпіричного пізнання.
21. Структура теоретичного пізнання.
22. Стратегії наукового дослідження в постнекласичній науці.
23. Феномен науки. Наука як діяльність з виробництва знань.
24. Наукова картина світу.
25. Синергетика як міждисциплінарний напрям у сучасній науці.
26. Універсальний еволюціонізм – основа сучасної картини світу.
27. Раціональність у сучасній культурі. Наука і ненаука.
28. Сучасна наукова картина світу і нові світоглядні орієнтири цивілізаційного розвитку.
29. Структура і динаміка наукового знання.
30. Проблема класифікації наук.
31. Історичні етапи розвитку науки. Передумови виникнення науки.
32. Наукове знання в античній культурі.

33. Особливості розвитку науки в період еллінізму та в культурі Стародавнього Риму.
34. Наукове мислення і середньовічна картина світу.
35. Філософське та наукове знання в добу Відродження.
36. Наукова революція XVI - XVII ст. і становлення класичної науки.
37. Загально-логічні методи наукового пізнання.
38. Наукова революція кінця XIX - початку XX ст. і особливості неklasичної науки.
39. Проблема демаркації в науці. Критерії науковості.
40. Функції наукового знання.
41. Наукове знання, його особливості.
42. Емпіричний і теоретичний рівні наукового пізнання.
43. Наукове пізнання як соціокультурний феномен.
44. Засади науки: ідеали та норми дослідження, наукова картина світу, філософські засади.
45. Ідеали та норми наукової діяльності.
46. Форми наукового пізнання.
47. Проблема розуміння та інтерпретації тексту в герменевтиці.
48. Філософські засади науки.
49. Стил наукового мислення та його конкретно-історична специфіка.
50. Поняття наукового методу та його значення для науки.
51. Особливості гіпотетико-дедуктивного методу дослідження.
52. Наукові методи емпіричного дослідження.
53. Значення експерименту в науковій діяльності.
54. Наукові методи теоретичного дослідження.
55. Сучасна методологія наукового пізнання.
56. Абстрагування, ідеалізація, формалізація, аксіоматичний метод у науковому дослідженні.
57. Гіпотеза як форма теоретичного знання.
58. Аналіз і синтез.
59. Індукція і дедукція.
60. Механістична картина світу і особливості класичної науки.
61. Аналогія, моделювання.
62. Пізнання і цінності. Аксіологічні проблеми науки.
63. Істинність і цінність. Наукові і соціальні цінності.
64. Свобода наукового пошуку і соціальна відповідальність вченого.
65. Сцієнтизм і антисцієнтизм про роль науки в культурі.
66. Етика науки. Нормативні основи науки.
67. Наука як феномен культури.
68. Класифікація методів наукового пізнання.
69. Наука і релігія. Наука і філософія. Наука і право.
70. Синергетика як парадигма постнеklasичної науки.
71. Феномен наукової революції.
72. Наука у сучасному глобальному світі.
73. Проблема, факт як форми наукового пізнання. Теорія. Концепція. Ідея.
74. Роль математики у розвитку сучасної науки.
Особливості побудови математизованих теорій в науці.
75. Специфіка гуманітарних і природничих наук.
76. Технологія легкої промисловості як філософія управління.
77. Роль міждисциплінарної взаємодії в сучасній науці.
78. Логічні засади і методологія дослідницько-інноваційної діяльності.
79. Інноваційні технології й активізація дослідницько-інноваційної діяльності.
80. Філософські засади управлінської діяльності.
81. Постнеklasична раціональність і особливості сучасної науки.
82. Сучасні інформаційні технології і сучасний світ: гуманістичної свідомості як вимога сучасності.

83. Вплив інформаційних технологій на розвиток науки.

10) Навчально-методичне забезпечення

Навчальний процес з дисципліни «Філософія науки» повністю і в достатній кількості забезпечений необхідною навчально-методичною літературою. Зокрема, викладачами кафедри видано:

1. Петрук Н.К., Гапченко О.В., Левченко А.В. Філософія науки: навчальний посібник. – Хмельницький: ХНУ, 2018. – 271 с.

2. Петрук Н.К., Гапченко О.В. Етичні виміри наукової діяльності // Актуальні проблеми філософії та соціології. 2022. Вип.35. С.39-43.

11) Рекомендована література

Основна

1. Антологія сучасної філософії науки, або усмішка ASIMO / за наук. ред.: В.П. Мельник, А. С. Синиця. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 568 с.
2. Академічна доброчесність і проблема її дотримання та пріоритетного поширення серед молодих учених /за заг. ред. Н.Г. Сорокіної. –Дніпро: ДРШДУ НАДУ, 2017. 169 с.
3. Вихрущ В.О. Козловський Ю.М. Метод та методологія наукової діяльності. – Львів: вид. Львівської політехніки, 2020. 333 с.
4. Кисельов М.М., Гардашук Т.В., Грабов С.І. Етика науки: виклики сучасності. _ Ніжин, 2014. 248 с.
5. Максюта М., Соколова О. Філософія науки: гуманітарно-педагогічний синтез. – Херсон:ОЛДІІ-плюс, 2020. 307 с.
6. Мельник В., Семенюк Е. Філософія сучасної науки і техніки: підручник. Вид. 3-тє, випр. та допов. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 364 с.
7. Методологія наукового дослідження: підр. / О.Г. Данилюк, О.П., О.П. Дзьобань. – Харків: Право, 2023. 488 с.
8. Палагнюк М. М. Філософські проблеми наукового пізнання: конспект лекцій. - Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2018. 81 с.
9. Петрук Н.К., Гапченко О.В. Етичні виміри наукової діяльності // Актуальні проблеми філософії та соціології. 2022. Вип.35. С.39-43.
10. Петрук Н.К., Гапченко О.В., Левченко А.В. Філософія науки: навчальний посібник. – Хмельницький: ХНУ, 2018. 271 с.
11. Рубанець О. Філософські проблеми наукового пізнання. – Суми: Університетська книга, 2019. 229 с.
12. Самардак М.М. Філософія науки: напрями, теми, концепції. К.: Парапан, 2011. 204 с.
13. Ханстантинов В.О. Філософія науки: курс лекцій. — Миколаїв: МНАУ, 2017. 188 с.
14. Штанько В.І. Філософія і методологія науки: навч. пос. – Харків: ХНУРЕ, 2017. 177 с.
15. Ladyman J. Understanding Philosophy of Science. – London; New York: Routledge, 2002. 290 p.
16. Losee J. Historical Introduction to the Philosophy of Science. – Oxford University Press, 2001. 314 p.
17. Mizrahi M. The History of Science as a Graveyard of Theories: A Philosophers' Myth? // International Studies in the Philosophy of Science. 2016. 30 (3). P.263-278.

18. Rosenberg A. Philosophy of Science: A Contemporary Introduction / A. Rosenberg. – London; New York: Routledge, 2005. 214 p.

12) Інформаційні ресурси

1. Модульне середовище для навчання. URL : <https://msn.khmnu.edu.ua/>
2. Електронна бібліотека університету. URL:
http://lib.khmnu.edu.ua/asp/php_f/p1age_lib.php
3. Репозитарій ХНУ. URL : <https://library.khmnu.edu.ua/#>.
4. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=5219>